

Medine döneminde inmiştir. 11 âyettir. Sûre, adını 9. âyette geçen "el-Cumu'a" kelimesinden almıştır. Sûrede başlıca, Hz. Muhammed'in peygamber olarak gönderilişi, Yahudilerin Allah'ın dininden yan çizmeleri ve Cuma namazı ile ilgili bazı hükümler konu edilmektedir.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

1. Göklerdeki ve yerdeki her şey, mülkün sahibi, mukaddes, mutlak güç sahibi, hüküm ve hikmet sahibi olan Allah'ı tespih eder.

2. O, ümmîlere[1], içlerinden, kendilerine âyetlerini okuyan, onları temizleyen, onlara kitabı ve hikmeti öğreten bir peygamber gönderendir. Hâlbuki onlar, bundan önce apaçık bir sapıklık içinde idiler.

3. (Allah, o peygamberi) onlardan henüz kendilerine katılmayan başkalarına da göndermiştir. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.[2]

4. İşte bu, Allah'ın lütfudur. Onu dilediğine verir. Allah, büyük lütuf sahibidir.

---

ve peygamberi olduğunu tasdik edenlerdir.

1. *"Ümmî", okuma yazma konusunda anasından doğduğu gibi kalan, bu hususta eğitim görmeyen, okuma yazma bilmeyen kimse demektir. Kur'an indirilmeden önce Araplar, okur yazar ve ilim sahibi olmadıkları yahut daha önce kendilerine ait vahyedilmiş kitapları olmayan bir toplum oldukları için "ümmîler" olarak nitelendirilmiştir.*

2. *Bu âyette geçen "başkaları" ifadesinin kapsamına Peygamber Efendimizden sonra gelmiş ve Kıyamete kadar da gelecek bütün insanlar girmektedir. Yani âyette İslâm dininin evrenselliği ve çağlar üstü geçerliliği vurgulanmaktadır.*

5. Tevrat'la yükümlü tutulup da onunla amel etmeyenlerin durumu, ciltlerle kitap taşıyan eşeğin durumu gibidir. Allah'ın âyetlerini inkâr eden topluluğun hâli ne kötüdür! Allah, zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

6. De ki: "Ey Yahudi akidesini benimseyenler! Bütün insanlar değil de, yalnız kendinizin Allah'ın dostları olduğunu iddia ediyorsanız, (bunda da) samimi iseniz haydi ölümü isteyin!"

7. Ama onlar, daha evvel yaptıklarından dolayı asla ölümü istemezler. Allah, zalimleri hakkıyla bilir.

8. De ki: "Sizin kendisinden kaçıp durduğunuz ölüm var ya, o mutlaka size ulaşacaktır. Sonra gaybı da, görünen âlemi de bilen Allah'a döndürüleceksiniz de, O size yapmakta olduklarınızı haber verecektir."

9. Ey iman edenler! Cuma günü namaz için çağrı yapıldığı zaman, hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın. Eğer bilirseniz bu, sizin için daha hayırlıdır.[3]

10. Namaz kılınınca artık yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütfundan nasibinizi arayın. Allah'ı çok zikredin ki kurtuluşa eresiniz.

11. (Durum böyle iken) onlar bir ticaret veya bir oyun eğlence gördükleri zaman hemen dağılıp ona koştular ve seni ayakta bıraktılar.[4] De ki: "Allah'ın yanında bulunan, eğlence ve ticaretten daha hayırlıdır. Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır."

---

3. *Âyetteki "çağrı" ile ezan, "Allah'ın zikri" ile de Cuma namazı kastedilmektedir.*

4. *Hz.Peygamber, bir Cuma günü hutbe irad ederken yiyecek yüklü bir kervan gelmişti. Kervanın geldiğini haber veren davul sesini duyan sahabiler dağılıp kervanın yanına koştular. Resûlullah'ın yanında yalnız on veya on iki kişi kaldı. Âyet, bu olaya işaret etmektedir. Âyette sözü edilen "eğlence" ile bu davul sesi kastedilmektedir.*